

Το πρωί της 7^{ης} Μαΐου 2012, επομένης των εκλογών, βρήκε τη Νέα Δημοκρατία να έχει χάσει 1.103.665 ψηφοφόρους σε σχέση με τις εκλογές του 2009, όταν είχε χάσει άλλους 700.000 σε σχέση με τις εκλογές του 2007. Συνολικά, μέσα σε τεσσεράμισι χρόνια, το κόμμα αυτό έχασε περισσότερους από 1.800.000 ψηφοφόρους! Περιορίστηκε στους 1.192.054, που παρ' όλα αυτά, την ανέδειξαν πρώτο κόμμα (18,85%) και χάρη στο μπόνους των πενήντα εδρών του εκλογικού νόμου της εξασφάλισαν 108 βουλευτές.

Η κατρακύλα του ΠΑΣΟΚ ήταν ακόμα χειρότερη: Βγήκε τρίτο κόμμα με 13,18% (με μόλις 41 βουλευτές από τους 160 που είχαν εκλεγεί το 2009). Έλαβε 833.529 ψήφους έναντι 3.012.542 που είχε λάβει στις εκλογές του 2009. Με άλλα λόγια, μέσα σε λιγότερα από τρία χρόνια, έχασε 2.179.013 (το 70% της δύναμής του) ψηφοφόρους!

Κοινός παρανομαστής ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, το ότι υπερψήφισαν το δεύτερο μνημόνιο (το ΠΑΣΟΚ και το πρώτο) και στήριξαν την κυβέρνηση του τραπεζίτη Λουκά Παπαδήμου. Ο ΛΑΟΣ που ψήφισε το πρώτο μνημόνιο και μετείχε στη «συγκυβέρνηση» Παπαδήμου αλλά, την τελευταία στιγμή, απέσυρε τους υπουργούς του και καταψήφισε το δεύτερο μνημόνιο, έμεινε εκτός Βουλής (2,90% από 5,63% του 2009, χάνοντας πάνω από τους μισούς τότε ψηφοφόρους του). Εκτός Βουλής έμειναν και τα νεοφιλελεύθερου προσανατολισμού κόμματα Δημοκρατική Συμμαχία της Ντόρας Μπακογιάννη (2,55%), Δημιουργία, ξανά (2,15%) και Δράση του Στέφανου Μάνου (1,89%).

Σφήνα ανάμεσα στη ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ, δεύτερο κόμμα, ο ΣΥΡΙΖΑ τιμήθηκε με 1.061.265 ψήφους (16,78% και 52 βουλευτές), έχοντας κερδίσει 745.600 νέους ψηφοφόρους σε σχέση με το 2009: Μέσα σε λιγότερα από τρία χρόνια, σχεδόν υπερτριπλασίασε την εκλογική του δύναμη! Με μοχλό την αντιμνημονιακή στάση, εισέπραξε προς όφελός του την μήνη των Ελλήνων πολιτών εναντίον των κομμάτων που, με τη μνημονιακή τους πολιτική (επίθεση στα εισοδήματα, εκτόξευση της ανεργίας στα ύψη, φορολόγηση χωρίς όρια, καταλήστευση των ασφαλιστικών ταμείων) τους τσάκισαν.

Κάθετα αντιμνημονιακό και αντιευρωπαϊκό, το ΚΚΕ βγήκε πέμπτο κόμμα (8,48%, 26 βουλευτές, 536.072 ψήφους), αυξάνοντας κατά περίπου 1% την δύναμή του του 2009.

Μεγάλο μερίδιο οφέλους από το ξέσπασμα της οργής εισέπραξε και η Δημοκρατική Αριστερά (6,11%, 19 βουλευτές, 386.155 ψήφους). Παρά τους ήπιους τόνους αλλά με σαφή

την αντίθεσή της στο μνημόνιο, από το οποίο υποσχέθηκε «σταδιακή απεμπλοκή», κατόρθωσε να μπει στη Βουλή ως έβδομο κόμμα.

Η δεξιά «έκπληξη» ήρθε από την πλευρά του αντιμνημονιακού κόμματος των Ανεξάρτητων Ελλήνων του Πάνου Καμένου που κατάγγειλε τη ΝΔ και τον πρόεδρό της για προδοσία και εισέπραξε το 10,61% των ψήφων (670.805) και 33 έδρες. Κατάφερε έτσι να καταλάβει την τέταρτη θέση. Η κοινωνική εξαθλίωση και η καταβαράθρωση της ΝΔ είχαν αποτέλεσμα να προκύψει κοινοβουλευτικό κόμμα με 6,97% και η νεοναζιστική Χρυσή Αυγή (440.966 ψήφοι) με 21 βουλευτές.

Οι επίσης αντιμνημονιακοί Οικολόγοι Πράσινοι δεν κατάφεραν να περάσουν το κατώφλι της Βουλής (2,93%, 185.358 ψήφοι), όπως και η αποσπασμένη από το ΠΑΣΟΚ Κοινωνική Συμφωνία των Λούκα Κατσέλη και Χάρη Καστανίδη (0,96%, 60.687 ψήφοι).

Η δυναμική των υποσχόμενων απεμπλοκή από το μνημόνιο κομμάτων θορύβησε τη ΝΔ, η οποία, προεκλογικά, απειλούσε με συνεχείς εκλογικές αναμετρήσεις, αν δεν εξασφάλιζε αυτοδυναμία. Έσπευσε να προτείνει τον σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας, ιδέα που το ΠΑΣΟΚ (αναγνωρίζοντας την αδυναμία του να βγει πρώτο κόμμα) είχε θέσει ήδη από την προεκλογική περίοδο. Όμως, τα κουκιά δεν τους έβγαιναν, καθώς τα δυο κόμματα άθροιζαν 149 έδρες έναντι 151 που χρειαζόνταν. Κάλεσαν την Δημοκρατική Αριστερά να συμπράξει. Ο Φώτης Κουβέλης ξεκαθάρισε ότι θα συμμετείχε μόνο σε κυβέρνηση στην οποία συνέπραττε και ο ΣΥΡΙΖΑ. Με τον ΣΥΡΙΖΑ να αρνείται κάθε συζήτηση για κυβέρνηση με εταίρους ή έστω «ανεχόμενους» τη ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ.

Η κατάληξη ήταν να προκηρυχθούν νέες εκλογές για τις 17 Ιουνίου (2012) από υπηρεσιακή κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον πρόεδρο του ΣτΕ, Παναγιώτη Πικραμένο (16 Μαΐου). Η Βουλή άνοιξε στις 17 Μαΐου με τους βουλευτές να ορκίζονται και να εκλέγουν τα μέλη του προεδρείου (για την ιστορία, πρόεδρος ο Βύρων Πολύδωρας της ΝΔ) και διαλύθηκε στις 19 του μήνα.

Ο προεκλογικός αγώνας ξεκίνησε σφοδρός με τη ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ να θέτουν το δίλλημα «ναι ή όχι στο ευρώ», θεωρώντας ότι τα δυο αυτά κόμματα εγγυώνται το «ναι» και ο

ΣΥΡΙΖΑ το «όχι». Με τον ΣΥΡΙΖΑ να διατρανώνει σε όλους τους τόνους ότι είναι υπέρ του ευρώ αλλά χωρίς τη λιτότητα που επιβάλλει το μνημόνιο. Στον χορό μπήκαν και οι ξένοι με τη Γερμανία και τους ακολούθους της να επιμένουν στην «τήρηση των συμφωνηθέντων», ενώ Γαλλία του νέου προέδρου της, Φρανσουά Ολάντ, Βρετανία και άλλοι πρότειναν ελάφρυνση των βαρών που εξουθένωναν την Ελλάδα, με «τήρηση των συμφωνηθέντων αλλά και έμπρακτη βοήθεια για ανάπτυξη και ενέσεις που θα επέτρεπαν στους Έλληνες να ανασάνουν». Στην δεύτερη ομάδα προστέθηκε και ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Μπάρακ Ομπάμα, ενώ ανακοινωθέν της G8 (στις 20 Μαΐου), προσπάθησε να συγκεράσει τις δυο τάσεις.

Ταυτόχρονα, τα κόμματα επιδόθηκαν σε αγώνα για να συσπειρώσουν τις δυνάμεις τους: Στη ΝΔ, είδαν με ανάμικτα συναισθήματα την «επιστροφή» της Ντόρας Μπακογιάννη (21 Μαΐου) που εξασφάλισε και την επανεκλογή της ως πρώτη στο ψηφοδέλτιο επικρατείας. Στο ίδιο κόμμα, εντάχθηκαν και αρκετοί από τον ΛΑΟΣ που φυλλορροούσε, με τον πρόεδρό του, Γ. Καρατζαφέρη, να μιλά για προδότες και τη νεολαία του κόμματος να απειλεί με αντίποινα. Κι ενώ ο προεκλογικός αγώνας ξέφευγε από τα καθιερωμένα κι έπαιρνε διαστάσεις όξυνσης, οι ξένοι (Γερμανοί κυρίως) απειλούσαν ανοιχτά ότι η Ελλάδα θα εκδιωχνόταν από την ζώνη του ευρώ και θα επέστρεφε στη δραχμή (με τις τρομερές συνέπειες μιας τέτοιας εξέλιξης), αν οι εκλογές αναδεικνύανε νικητή τον ΣΥΡΙΖΑ. Η πάλη πια γινόταν ανάμεσα στη ΝΔ του Α. Σαμαρά και τον ΣΥΡΙΖΑ του Αλέξη Τσίπρα. Εισέπραξαν και οι δυο από κάτι παραπάνω από 10%:

ΝΔ: 29,66%, ψήφοι 1.825.609, έδρες 129 (79 + το μπόνους των πενήντα).

ΣΥΡΙΖΑ: 26,89%, ψήφοι 1.655.053, έδρες 71.

Από εκεί και πέρα, το ΠΑΣΟΚ ήρθε τρίτο (12,28%), χάνοντας ακόμα ογδόντα χιλιάδες ψήφους (πήρε 755.832) και μένοντας με 33 βουλευτές. Οι Ανεξάρτητοι Έλληνες κυριολεκτικά λεηλατήθηκαν, χάνοντας περίπου το ένα τρίτο της δύναμής τους (έμειναν στο 7,51% με 462.456 ψήφους και είκοσι βουλευτές), ενώ η Χρυσή Αυγή, αν και έχασε γύρω στις 15.000 ψήφους, αναδείχθηκε πέμπτο κόμμα, με 6,92% (ψήφοι 425.980, βουλευτές 18), καθώς το ΚΚΕ κατρακύλησε στην έβδομη θέση, με μόλις 4,50% (ψήφοι 277.189, βουλευτές 12). Η Δημοκρατική Αριστερά συγκράτησε τη δύναμή της, παίρνοντας το 6,22% των ψήφων (385.079) και αναδεικνύοντας 17 βουλευτές.

Με διάχυτη την απορία των Ελλήνων, για ποιο λόγο αυτό δεν έγινε μετά της εκλογές της 6^{ης}

Μαΐου, σχηματίστηκε κυβέρνηση με κορμό τη Νέα Δημοκρατία, πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά και στήριξη από το ΠΑΣΟΚ και την Δημοκρατική Αριστερά, που υπέδειξαν και εξωκοινοβουλευτικούς υπουργούς από τους χώρους τους.

Η χώρα βρέθηκε σε μια ιδιότυπη και παρατεταμένη «προεκλογική περίοδο» με διαγραφές και αποχωρήσεις βουλευτών από τα συγκυβερνώντα κόμματα, δέχτηκε μια εξάωρη επίσκεψη της καγκελαρίου της Γερμανίας, φράου Μέρκελ (9 Οκτωβρίου) κι οδηγήθηκε (7 Νοεμβρίου) στην αγκαλιά του τρίτου μνημονίου. Πέρασε μετά από μια άγρια συνεδρίαση της Βουλής, με 153 ψήφους υπέρ, έναντι 128 κατά και 18 «παρών». Προέβλεπε εξουθενωτικά μέτρα και περικοπές αποδοχών για εργαζόμενους και συνταξιούχους. Από τη ΝΔ διαγράφηκε ο βουλευτής Γ. Κασαπίδης που ψήφισε εκτός γραμμής και για τον ίδιο λόγο διαγράφηκαν από το ΠΑΣΟΚ οι Κ. Σκανδαλίδης, Άντζελα Γκερέκου, Μ. Κασσής, Γ. Κουτσούκος, Μ. Μπόλαρης και Θ. Παραστατίδης, ενώ, την επομένη, από το κόμμα αποχώρησε ο Μ. Ανδρουλάκης. Το ΠΑΣΟΚ προσωρινά έμεινε με 26 βουλευτές. Οι τέσσερις πρώτοι επέστρεψαν στις 20 του επόμενου Φεβρουαρίου.

Τέσσερις μέρες αργότερα (11 του μήνα), ψηφίστηκε και ο προϋπολογισμός, με νέο θύμα τον βουλευτή Λευκάδας, Θ. Σολδάτο, που διαγράφηκε από τη ΝΔ. Λίγες μέρες αργότερα (3 Δεκεμβρίου), διαγράφηκε από το ΠΑΣΟΚ και ο Ανδρέας Λοβέρδος, που ίδρυσε την κίνηση ΡΙ.Κ.Σ.ΣΥ (Ριζοσπαστική Κίνηση Σοσιαλδημοκρατικής Συμμαχίας): Επειδή το έπραξε λίγες ώρες πριν από την αναγγελία, από τον Ευάγγελο Βενιζέλο, πρωτοβουλιών του ΠΑΣΟΚ εναντίον της ρατσιστικής πολιτικής της Χρυσής Αυγής. Η επιδημία των διαγραφών και αποχωρήσεων πέρασε και στους Ανεξάρτητους Έλληνες, καθώς και στη ΔΗΜΑΡ. Και, λίγο πριν να τελειώσει η χρονιά (28 Δεκεμβρίου), διαγράφηκε από το ΠΑΣΟΚ κι ο υπουργός Οικονομικών στην πρώτη κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου, Γ. Παπακωνσταντίνου, ο οποίος στη διάρκεια της θητείας του είχε παραλάβει από την τότε υπουργό Οικονομικών της Γαλλίας την «λίστα Λαγκάρντ», που «κάπου χάθηκε». Το αντίγραφο της, παραδόθηκε στον επόμενο υπουργό Οικονομικών, Ευάγγελο Βενιζέλο, ο οποίος, μετά από δυο χρόνια, το παρέδωσε στο Μέγαρο Μαξίμου (πρωθυπουργός πια ο Αντώνης Σαμαράς). Η παραλαβή από τη Γαλλία πιστού αντιγράφου της πρώτης λίστας απέδειξε ότι αυτή είχε αλλοιωθεί: Έλειπαν τρία πρόσωπα, δυο ξαδέλφες του Γ. Παπακωνσταντίνου κι ο σύζυγος της μιας, που συνδέονται με δυο λογαριασμούς, έναν που περιέχει 1,2 εκατομμύρια δολάρια και έναν κλειστό. Την τελευταία μέρα του 2012, ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και ΔΗΜΑΡ κατέθεσαν στη Βουλή πρόταση για προανακριτική επιτροπή κατά του Γ. Παπακωνσταντίνου για «νόθευση εγγράφου». Στις 17 Ιανουαρίου (2013) και μετά από μια συνεδρίαση παρωδία, στην οποία οι επτά κάλπες έγιναν 4, ο Γ. Παπακωνσταντίνου παραπέμφθηκε σε προανακριτική της Βουλής με 265 ψήφους.

Τα οικονομικά της χώρας πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο, η ανεργία έπαιρνε τα ύψη και (την Κυριακή, 28 Απριλίου) η χώρα οδηγήθηκε στο τέταρτο μνημόνιο (168 ναι, 123 όχι, 1

παρών), ενώ διαγραφέντες και αποχωρήσαντες από ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και ΑΝ.ΕΛ. είχαν ήδη βρει φιλόξενες εστίες, να τους δεχτούν.

Ήταν 11 Ιουνίου 2013, όταν, με κυβερνητική απόφαση αναγγέλθηκε το αυθημερόν κλείσιμο της ΕΡΤ (της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης). Το σήμα «έπεσε» λίγο πριν από τα μεσάνυχτα. Η δεκαήμερη άμεση λαϊκή κινητοποίηση και η αντίδραση του Φώτη Κουβέλη οδήγησαν σε κυβερνητική κρίση, με αποτέλεσμα την αποχώρηση της ΔΗΜΑΡ από την κυβέρνηση (21 Ιουνίου). Δυο βδομάδες αργότερα (25 Ιουνίου), ορκίστηκε δικομματική κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ με πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά και αντιπρόεδρο τον Ευάγγελο Βενιζέλο.

Τον Ιούλιο ψηφίστηκε το πολυνομοσχέδιο που προέβλεπε διαθεσιμότητα και απολύσεις στο δημόσιο, προκαλώντας θύελλα αντιδράσεων, ενώ τον Νοέμβριο (10 του μήνα), η κυβέρνηση επιβίωσε από μια πρόταση μομφής με 153 ψήφους. Η βουλευτής Θεοδώρα Τζάκρη του ΠΑΣΟΚ ψήφισε υπέρ της μομφής και διαγράφηκε από το κόμμα.

Όμως, η από καιρό διαπιστωμένη δυσaréσκεια εναντίον της συγκυβέρνησης αποτυπώθηκε στις ευρωεκλογές της 25^{ης} Μαΐου 2014, όταν ο ΣΥΡΙΖΑ βγήκε πρώτος με 26,51%, έναντι 22,87% της ΝΔ. Η ακροδεξιά Χρυσή Αυγή αναδείχτηκε τρίτη πολιτική δύναμη με 9,38%, ενώ το ΠΑΣΟΚ (κατέβηκε στις εκλογές ως «Ελιά») έπεσε στο 8,01%. Το πρωτοεμφανιζόμενο Ποτάμι κατέλαβε την πέμπτη θέση με 6,58%. Ακολούθησαν ΚΚΕ (6,05%), Ανεξάρτητοι Έλληνες (3,41%), ΛΑΟΣ (2,70%), Έλληνες Ευρωπαίοι Πολίτες (1,46%), ΔΗΜΑΡ (1,21%) κ.λπ.

Ο δεύτερος γύρος των περιφερειακών και δημοτικών εκλογών, που διεξήχθησαν την ίδια μέρα, έφερε τη ΝΔ να μην κερδίζει καμιά από τις δυο μεγαλύτερες περιφέρειες (Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας) και κανέναν από τους μεγαλύτερους δήμους της χώρας: Αττική, Ρένα Δούρου (ΣΥΡΙΖΑ), Κεντρική Μακεδονία, Τζιτζικώστας (ανεξάρτητος), Αθήνα, Καμίνης (ΔΗΜΑΡ κ.ά.), Θεσσαλονίκη, Μπουτάρης (ανεξάρτητος), Πειραιάς, Μώραλης (ανεξάρτητος), Πάτρα, Πελετιδής (ΚΚΕ), Λάρισα, Καλογιάννης (Αριστερά) κ.λπ.

Ο Συνασπισμός έκανε κεντρικό του σύνθημα την απαίτηση να οδηγηθεί η χώρα σε πρόωρες εκλογές, ξεκαθαρίζοντας ότι δεν θα ψηφίσει πρόεδρο της Δημοκρατίας (διαδικασία που προβλεπόταν για τα τέλη Φεβρουαρίου 2015), οποιονδήποτε κι αν προταθεί, ώστε να προκληθεί αναγκαστική προσφυγή στις κάλπες.

Με την τρόικα να απαιτεί πραγματοποίηση των συμφωνημένων που θεωρήθηκε βέβαιο ότι θα προκαλέσουν κοινωνική έκρηξη, ο πρωθυπουργός προσπάθησε να αιφνιδιάσει, με την αναγγελία (στις 8 Δεκεμβρίου 2014) επίσπευσης της προεδρικής εκλογής, με έναρξη της διαδικασίας στις 16 του μήνα, προτείνοντας ως υποψήφιο πρόεδρο τον και αντιπρόεδρο της ΝΔ, Σταύρο Δήμα. Πρώτο αποτέλεσμα ήταν η κατά 12,78% πτώση του χρηματιστηρίου, την επομένη (η μεγαλύτερη από το 1987). Οι «αγορές» προεξοφλούσαν ότι η χώρα βαδίζει προς πρόωρες εκλογές, τις οποίες ανέμεναν ότι θα κερδίσει ο Συνασπισμός. Στις 29 Δεκεμβρίου, αποδείχτηκε ότι η ελληνική Βουλή αδυνατούσε να εκλέξει πρόεδρο δημοκρατίας, καθώς, στην τρίτη ψηφοφορία, η υποψηφιότητα του Σταύρου Δήμα συγκέντρωσε 168 θετικές ψήφους (όσες και στη δεύτερη), αντί των τουλάχιστον 180 που απαιτούνται. Ήταν η πρώτη φορά που προταθείς από την κυβέρνηση υποψήφιος αποτυγχάνει να εκλεγεί. Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε την 25^η Ιανουαρίου 2015 ως ημερομηνία εκλογών.

Στις 3 Ιανουαρίου, ο πρώην πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου ανακοίνωσε ότι ιδρύει κόμμα, με το όνομα Κίνημα Δημοκρατών Σοσιαλιστών.

Με τη συνδρομή και ξένων κέντρων, ο προεκλογικός αγώνας εξελίχθηκε σε μια ανελέητη εκφοβιστική επίθεση εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ, με το δίλημμα «ευρώ ή δραχμή» να επανέρχεται σε χειρότερη μορφή από αυτή του 2012. Όμως, πια, για τους ψηφοφόρους είχε αρχίσει να λειτουργεί η σκέψη του «τι έχω να χάσω;». Και οι δημοσκοπήσεις που έδειχναν σαφές προβάδισμα του ΣΥΡΙΖΑ, σχεδόν εξανάγκασαν πολλά από τα ξένα κέντρα να βάλουν φρένο στην εκφοβιστική φιλολογία, με επίσημα χείλη να διαβεβαιώνουν ότι κανένας δεν μπορεί να διώξει τη χώρα από τη ζώνη του ευρώ.

Τελικά, στις εκλογές, ο ΣΥΡΙΖΑ (με πρόεδρο τον Αλέξη Τσίπρα) κυριάρχησε παίρνοντας το 36,34% των ψήφων και εκλέγοντας 149 βουλευτές έναντι 27,81% της ΝΔ του Αντώνη Σαμαρά (76 βουλευτές). Τρίτο κόμμα αναδείχθηκε η Χρυσή Αυγή με 6,28% (17 βουλευτές) και τέταρτο το Ποτάμι με 6,05% (επίσης 17 βουλευτές). Ακολούθησαν ΚΚΕ (5,47% και 15 βουλευτές) και ΑΝ.ΕΛ. (4,75% και 13 βουλευτές). Το άλλοτε πανίσχυρο ΠΑΣΟΚ κατόρθωσε να μπει στη Βουλή ως έβδομο και τελευταίο κόμμα, με 4,68% και επίσης 13 βουλευτές, ενώ το ΚΙ.ΔΗ.ΣΟ του άλλοτε πρωθυπουργού Γιώργου Παπανδρέου έμεινε εκτός, με μόλις 2,46%.

Ο ΣΥΡΙΖΑ σχημάτισε με τους ΑΝ.ΕΛ. κυβέρνηση συνεργασίας. Ο πρώην πρωθυπουργός, Αντώνης Σαμαράς, αρνήθηκε να παραβρεθεί στην τελετή παράδοσης της πρωθυπουργικής κατοικίας.

(τελευταία επεξεργασία, 26.1.2015)